

ZACHARIA BOIU.

Frunze de laur

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Poesii eroice

din anii 1877—1878

publicate de

Ioan Baptist Boiu.

SIBIIU 1904.

ZACHARIA BOIU.

Frunze de laur

Poesii eroice

BCU Cluj / Central University Library Cluj

din anii 1877—1878

publicate de

Ioan Baptist Boiu.

SIBIIU.

Tiparul tipografiei archidieceesane.

1904.

Prefață.

Autorul poeziilor prezente nu mai este între cei vii . . .

Odiniórá asesor consistorial, protopresbiter, membru coresp. al Academiei Române, prim-secretar al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, membru onorar al Societăților academice „Petru Maior“ (Budapesta), „Carmen Sylva“ (Graz), „Andrieu Șaguna“ (Sibiiu) etc., — după o viață laborioasă de ani 70, dedicată binelui obștesc, s'a mutat la cele eterne în 6 Novembre 1903.

Nu póte fi problema acestor șiruri de-a aprecia activitatea publică a lui *Z. Boiu*. Cine va scrie istoria desvoltării nóstre culturale-naționale pe cei din urmă 50 ani, va amintí póte și meritele acestui „distins bărbat și celebru scriitor“, cel-ce a fost „podóba bisericei sale și *fala amvonului român de peste Carpați*“.*)

*) Așa l-a numit dl *Dimitrie A. Sturdza*, secretarul general al Academiei Române, în raportul seu cătră sesiunea gener. din anul curent.

Z. Boiu era înzestrat de bunul Dumnezeu cu daruri alese. Încă ca gimnast în Sighișóra, orașul său natal, a început a scrie versuri în limba română, germană și latină. Cea dintâi poezie publicată (anonim) este cea din numărul prim al „Telegrafului Român“ (3 Ianuarie 1853). Eată cum aprecia atunci *Aron Florian*, primul redactor al acestui ziar, pe tinărul nostru:

„Fantasia i-se vede vie, sentimentul nobil, gustul în formare și arta în drumul desvoltării. Un talent tinăr, care promite româniei încă un poet“.

Continuând cu „arta divină“, Z. Boiu a edat la 1862 „*Sunete și Răsunete*“ un volum de 104 pagine. Cu aceste poezii, mult gustate în acel timp, a intrat el în Parnasul român. Unele din ele („Visul copilei“) au apărut, în traducere germană de Schuller, în foiața dela „*Hermannstädter Zeitung*“.

În acelaș an a eșit de sub tipar vestitul „*Abecedar* pentru șcólele poporale române“, primul cu litere latine. Cu acesta a făcut Z. Boiu începutul rodnicei sale activități de pedagog român și pioner al culturii într'un timp, când „era încă multă nópte“. Au urmat: „*Cartea de cetire*“ partea I 1865, partea II 1867. „*Elemente de istorie*“, „*Elemente de geografie*“ și „*Elemente de istoria*

naturei și fizică“ la 1868. „*Catechismul mic* al bisericei ortodoxe-orientale“ etc. (1897), aprobat de Sinodul arhidieceșan. Tóte aceste prețioșe cărți șolare au ajuns multe ediții și este fapt notoric, că cu ele s'a crescut o generațiune întrégă.

Ear' autorul, al cărui nume străbătuse până în cea din urmă colibă țărănescă, fu ales la 1871 membru onorar al „Reuniunii învățătorilor români din diecesa Caransebeșului“.

Traduceri în limba germană:

Istoria bisericească (tomul II) și „Compendiu de dreptul canonic“ de Șaguna. Memorandul conferenței generale române dela 1881.

Din literatura germană a tradus: „Nathan der Weise“ de Lessing, în metrul originalului.

Disertațiuni: „Casa română“ (1874), „Academia Română“ (1891), „Fundațiunea Ioan Otteteleșan“ (1894).

„*Despre elementul național în educațiune*“, prelegere publică (1884).

„*Trei decenii din viața Asociațiunii*“, 1894.

Dela 1892—1895 a redactat „*Transilvania*“, fóia Asociațiunii, unde încă a publicat mulți articoli literari precum și poesii (unele sub pseudonimul Eugen Silvan).

Una din forțele spirituale ale lui Z. Boiu era oratoria, îndeosebi cea bisericescă. Ca fruct al ostenelelor sale pe acest teren a publicat la 1889 „*Cuvântări funebrele și memoriale*“ cu un adaus de texturi biblice, ear' în urmă sub titlul „*Semințe din agrul lui Christos*“ o colecțiune de cuvântări bisericesti pe toate Duminecile și sărbătorile de preste an, precum și la casuale etc. Acastă *scriere-model* în trei tomuri, închinată piei memorii a fericitului arhiepiscop și metropolit *Andrieu baron de Șaguna* la aniversarea a 25-a dela mórtea aceluia (16 Iuniu 1898), și elogios apreciată de critica competentă, în primăvara anului 1900 a fost *premiată de Academia Română*. Frumósele cuvântări-omilii, azi răspândite în multe sute de esemplare în toate țerile locuite de Români și cu drag cetite de preoți și mireni, vor păstra și memoria autorului ca un monument ce el și-a pus „aere perennius“.

*

Să revin în fine la „*Frunze de laur*“. Sunt inspirațiuni scrise sub puternica impresiune a evenimentelor din *răsboiul pentru independență*, purtat cu atâta vitejie de frații nostri de preste munți. Eată dar', că pe când *Vasile Alexandri*, bardul dela Mircești, cânta în versuri neîntrecute

gloria armelor române (cine n'a auzit de Peneș Curcanul?) — și dincóce de Carpați un poet cu aceeaș dragoste de neam ofere frunze de laur bra-
vilor ostași, cari luptau ca leii pentru Domn și țără.

Din poesiile ce urméză, numai una singură a fost publicată de autor în „*Almanachul*“ societății „Petru Maior“ (Budapesta 1901). Este „frumósa“ poezie — așa a numit-o un recensent al ziarului „Tribuna“ din Sibiiu — „Testamentul soldatului“. Întreg ciclul de 14 poezii l'a publicat subscrisul în foia „Telegrafului Român“ nr. 55—65 a. c.

Somat din mai multe părți a scóte poesiile, după valórea lor, și în broșură, m'am hotărít la acésta în speranță, că vor fi bineprimite și mai ales pentru tinerime isvor de însuflețire.

Să răsune dar' și acest ultim acord al lirei neuitatului nostru poet ardelean!

Sibiiu, în Octobre 1904.

Ioan Baptist Boiu,

absolvent de teologie și filosofie, oficial consistorial,
membru al „Asociațiunii“, etc.

Dedicațiune.

În vechimea venerată se dedeau cununi laurine
La acei ce 'n sfânta luptă pentru țără-au sângerat;
Ear' la cei ce'n câmpul morții își luau al vieții fine,
Se edificau colonne pe mormântul gloriat.

Și cununi și monumente se păstrau cu pietate
Ca comune sanctuare la bătrâni, bărbați și juni,
Spre a bravilor onóre premii bine câștigate,
Spre esemplu la succesori, ca să fie și ei buni.

Frunze fie-aceste versuri, frunze de cununi laurine
Pentru voi, ce România prin virtute-ați înălțat;
Petri spre columni eterne pentru voi, ce 'n țeri streine
Scumpa, juna-vă vieță pentru patrie v'ați dat.

Ba pe când, ca tot ce pörtă simburele risipirei,
Frunzele vor fi căzute, pietrile se vor sfărma:
Să vieze-a vóstre fapte în splendórea nemurirei
Ca a sórelui lumină, ca a noptii blândă stea!

Rugăciunea.

Vai, mult e négră nóptea, și marea revoltată,
Și tunetele urlă, și vânturile cresc;
Și 'n mijloc de vârtejuri o naie aruncată,
În grele suferințe, cu sufletul zăresc . . .
O Dómnă-atotputinte, preabune Dumnezeu
Deschide-Ți îndurarea, dă-i ajutorul Tău!

Cârmaciul brav veghiază la cârma directóre,
La postu-și stă tot omul, luptând din răputeri,
Ca să salveze vasul cu 'nalta lui valóre,
Căci pórtă 'n spații strimte tesaurii unei țeri.
Dar' ce sunt Dómnă, Dómnă, a nóstre încordări,
Când nu sunt adumbrite de-a Tale îndurări!

O, Tu, ce-ai zis să fie, și-o lume 'ncântătoare
Dintr'un diform chaote de-odat'a răsărit;
Și-ai dat la tóte lege cu vecinică vigóre,
Ce nime n'o va trece din tot ce ai zidit;
Putere creatóre, ce lumea cârmuești,
Și tóte sunt în Tine, și Tu în tóte ești!

Tu-l cerți, și 'ndată tace oceanul în turbare
 Și gróznice tempeste devin zefiri ușori;
 Tu faci adâncul mării o netedă cărare,
 Și apă storci din stâncă, și-adăpi pe muritori;
 Posibile-Ți sunt tóte, căci ale Tale sunt,
 Vézute și ascunse, în cer și pe pămênt.

Tu 'n ora de pericol din jingașele fire
 A slabului păiangin faci funii tari de năi,
 Și fulgii de speranță puternice anghire,
 Să scapi din gura morții pe credincioșii Tăi;
 Puterea Ta, o Dómnne, ca cerul ce-ai boltit,
 E preste tótă lumea și fără de finit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O, Dómnne-al bunătății, ce mâna când deschide,
 Înveselește lumea pe tóte-a ei cărări;
 Al cărui dulce sóre din ceru-Ți când suride,
 Pămêntul îi răspunde cu tainice saltări,
 Și cel-ce ești în ceruri cântat de Cheruvimi,
 Porți grijă părintește de-un melc în adâncimi!

O, Tu, ce-ai zis, Părinte, cu grații negrăite:
 „Pe mine tu mă chiamă în tot necazul tău!“
 Ascultă cu 'ndurare suspinele 'nmiite,
 Ce-o ginte 'nalță astăzi la Dumnezeuul său;
 Și naia în pericol prin nópte și-uragan
 Condu-o Dómnne 'ntrégă și-o scóte la liman!

Trecerea Dunării.

Ca torențele de munte
Vêjăind din depărtare,
Astfel streapătul de arme
Vine mare, tot mai mare:
Căci ca trunza și ca iarba,
Fără număr, fără nume,
Trece óstea mezi-noptii,
Par'că câtă este 'n lume.

Ei spre Dunăre alérgă
Să dea pept cu semiluna,
Și la multele cunune
Să-și adaugă încă una.
Dar' când vor s'arunce punte
Preste undele bētrâne,
Iată Istrul se ridică,
Cutezanța să le 'nfrâne.

„Cine sunteți voi, nemernici?
Ce căutați pe-aceste plaiuri?
Căci străini sunteți pe-aicea
Și la porturi și la graiuri!

Eu sum tatăl României,
 Și cu frații mei Carpații
 Ocrotim cu zid și șanțuri
 Pe Români, mult cercații.

Mergeți dar', de vreți să treceți
 Dela ei să-mi dați solie;
 Ear' altmintrea vă întorceți
 La ernatica moșie! —
 Îndeșert se rógă, lucră,
 Îndeșert se sfarm' asudă,
 El le surpă peste nópte
 Ce fac ziua 'n multă trudă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Deci se 'ntórnă-acum și chiamă
 Românașii lui, să vină,
 Trecerea să le soléscă
 La Bulgaria vecină.
 Eară el cu fața blândă
 Zice scurtele cuvinte:
 „Cu copii-mi dimpreună
 Treceți, mergeți înainte!”

Doctor Patea și cu frate-său.

Lupta urlă, urlă 'nfuriată,
Turcii și Români-'s încleștați ;
Crucea, semiluna se arată
Și dispar prin câmpii sângerați.
Ear' colo trecând se string de mână,
Se departă — haid cu Dumnezeu !
Doi oșteni din armia română,
Doctor Patea și cu frate-său.

Lupta urlă, urlă 'nfuriată,
Plevna 'ncinsă ca cu brâu de foc
Se ridică gróznică 'ncruntată,
Cu viéța vinde un pas de loc.
Dar' Români și-au uitat de mórte,
Tot oșteanul e un puiu de leu ;
Cei doi frați — ori care 'i a lor sórte ?
Doctor Patea și cu frate-său.

Lupta urlă, urlă 'nfuriată
 Morți, răniți s'aduc suflând d'abia;
 „Prima rană 'n lupta câștigată
 Dómne dă s'o leg cu mâna mea!“
 Și din brațe de soldați pogoră
 Pe un june mult rănit și greu,
 „Frate meu!“ — un vai, un țipet sbóră,
 Doctor Patea și cu frate-său.

Lupta urlă mai înverșunată,
 Armele române-au triumfat!
 Și ura! se 'nalță, ca să bată
 La al norilor etern palat.
 „Ce e?“ — „Am învins!“ — „Adio țeră,
 Mor voios pentru pământul tău!“
 Și pe urm'apoi se 'mbrățișară
 Doctor Patea și cu frate-său.

Statua lui Mihaiu.

Preste Dunărea bătrână curge crunta bătălie,
Căci creștinii vor să 'nfrângă osmănesca sumeție ;
Și cu-al mezinopții vultur s'a întrunit cel românesc,
Care 'n pliscu-și pörtă crucea, steagul Domnului ceresc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vuietul se răspândește, se cutremură pământul,
Gróză e ce-ți vede ochiul, gróză chiar ce-aduce vântul ;
Și la scaunul domniei, unde stă Mihaiu armat,
Se arată o minune, căci Mihaiu s'a deșteptat.

„Cine-mi strică somnul vecinic ?“ și de lata sabie bate,
„Este sfânt imperiul morții și-a lui plaiuri necălcate!“
Dar' curênd se împlânzește, și căutând în jurul său,
Fruntea lui se însenină, în tempeste-un curcubeu.

Giur în giurul său privește o cetate strălucită,
Turle falnici, mari palaturi și mulțimea înmiită ;
Drept în fața lui se 'nalță sus al muselor palat,
Ear' în drépta sa și 'n stânga două tunuri s'au postat.

Căci palatul România far și-l puse de lumină,
Ca în veci să-și vadă calea, Creatorul ce-i destină;
Tunurile sunt trofee, care óstea le-a luat
Și drept pârgă prețioasă lui Mihaiu le-a închinat.

Și privind în fericire preste-a sa iubită ginte,
Și 'nălțând nervósa dréptă ce comandă: „Înainte!“
Zise: „De-acum dorm în pace, dorul meu se împliní,
Căci Românul ce perduse: cartea, arma regăsi“.

Testamentul soldatului.

Ca snopii 'n câmpul cel mănos, în şiruri lungi, crucişe
Zac frânţi culcaţi, amici, duşmani, de-a morţii secerişe . . .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu sângele curgând şiroiu din rana lui adâncă
Aduc un brav soldat român, ce-abia răsufală încă.

„Lăsaţi-mă pe erbă jos, să mai privesc câmpia
Şi sórele cel dragălaş venind din România.

Acum redaţi-mi armele, ce le-am grijit prea bine,
Căci păn' la mórte nu le las un pas de lângă mine;

Ba şi-n mormént să mi-le daţi, să-mi fie drept soţie:
Sub stégul ţerii am jurat credinţa pe vecie.

Aduceţi-mi, ca să sărut şi-o dragă sfântă cruce,
Şi ca la un ospet atunci din lume mă voi duce.

Ear' maicei mele vèduve sè-i spuneți voiă bună,
Căci pentru țeră am murit și-am dobândit cunună.

În pungă am cinci leișori, din léfă, creștinește,
Voi, soții mei, câți veți trăi, sè-i împărțiți frățește.

Petreceți un păhar de vin, sè-mi fie pomenirea,
Și-un : Dómne iartă-l! dela voi, prohodul și psaltirea^a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jertfa școlarilor.

O oră 'ntregă a trecut,
”Băiatul nu-mi mai vine;
La școlă dór' e reținut,
Deși se pórtă bine.
Mă duc să vęd ce s'a 'ntêplat,
Căci sum neliniștită.“
O mamă zise, și 'n sburat
La școlă e sosită.

Școlarii șed în clasa lor
Și cântă voinicește,
Și 'n vesel cor și ciorobor
Fac scame bărbătește.
Căci astfel séma și-au fost tras,
S'ajute și ei țera,
O oră 'n zi e de rămas
La lucru 'n școlă séra.

Și sărutând pe fiul său
Cu-o lacrimă ferbinte,
Îi zice: „Da, cu Dumnezeu,
Lucrăză înainte.
Și scama ce veți face voi
Cu mâni nevinovate,
La toți, cari sufer pentru noi,
S'aducă sănătate!“

Sultan și Curcan.

Doi curcani răniți în luptă
Prinși prin óstea lui Osman,
Sunt purtați din cétă 'n cétă
Drept la Stambul la Sultan.

„Cine sunt curcanii? ce sunt?
Asiați sau Europei?
De ce lege? de ce limbă?
Cine-a mai auzit de ei?“

Zise curios Sultanul.
„Să-i aducă 'ncóci să-i vèd!“
Și Sultanii, ca tot omul,
Ochilor mai bine cred.

Ear' curcanii, căciulanii,
Cu bun-tonul românesc,
Cum se între la Sultanul
Ștau și stau și se gândesc,

„Să intrăm cu umilință!“
 Zise unul îngrijat,
 „Să vorbim încet, cu pază,
 Vorba, știi, de cap plecat.“

„Noi suntem soldați, măi frate!“
 — Celalalt îi reflectă,
 „Și de-a fi să ne ucidă,
 Glonțul tot un fel ni-l dă.

Deci să stăm militărește,
 Reglementul să 'mplinim;
 De-a fi scris să ne omóre,
 Cu onóre să murim!“

Intră dar' la împăratul,
 Care șede 'ncolăcit,
 Și caféua și ciubucul,
 Se 'nțelege, n'au lipsit.

Și cu fruntea înălțată
 Mâna la cocardă pun:
 „Sănătate împărate!“
 Tună ca din guri de tun.

Și caféua se răstórnă,
 Și ciubucul e trântit,
 Și tutunul pe covóre,
 Și Sultanul înlempit.

„Duceți-i de-aicea frate!“
Zice-apoi într'un târziu;
„Estia nu-s cu mintea 'ntreagă,
Estia te mănâncă viu!“

Înălțate împărate,
Cu curcani nu te glumí;
Numai doi te spăriară,
Dar' cu toți când ar veni?!

Litia.

Téra 'ndură zile grele, căci resbelul, nesațiosul,
' Secer' a junimei flóre și o culcă la pământ ;
Cumpëna isbândeii bate : nu-i ști susul, nu-i ști josul,
Cum se mișcă frunza 'n codri după schimbăciosul vânt.
Mórtea face pórta largă, și alătúrea cu ea
Merge 'n lung și 'n latul țerii lacrima și jalea grea.

Desmerdarea lúmei tace, și în locul ei învie
Pietatea strămoșescă, erezită la nepoți ;
Clopotele sun' a jale : mănăstiri, mitropolie
Porțile deschidă 'n două, ca să între, între toți,
Mâni și inimi să ridice cătră cerul îndurat
Pentru patria 'n pericol, frate, soț și fiu amat.

Móștele uscate negre ies din scrinele aurite
Și sunt puse spre 'nchinare de sântiți archierei ;
Templele devin prea strimte la mulțimile 'nmiite,
Litii, post, mătânii face țera pentru fii sei.
Ceia varsă sânge 'n luptă, cestia rugi cu sfinți fiori :
Pietatea, vitejia astăzi eară sunt surori,

Sfinți părinți, o! faceți rugă, *crucea* ca să triumfeze,
 Căci e steagul libertății, demnității omenești;
 Preste plaiuri triste 'nchise cerul să se 'nserineze,
 Sorele spre toți să verse binecuvântări cerești,
 Tirănia, impilarea să 'nceteze mai curând,
 Om și om să fie frate, un părinte cunoscând.

Faceți rugă pentru *lume*, ca să 'nvețe, 'nvețe-odată,
 A cunoște-a sa chemare nu 'n măceluri și crușimi,
 Ci în pace și iubire, cum Cerescul ne arată,
 Care brațele-și întinse pe-a Golgotei înălțimi:
 „Tatăl meu v'a dat pământul să vă fie dulce raiu,
 Voi vi-l faceți loc de muncă și-l umpleți cu-al vostru vai“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Faceți rugă pentru *țără*, ca să-i dea cerul sora,
 Plăie, rouă, 'ndestulare, pâne la sărac, bogat;
 Lege drăptă, cârmă bună, tinerime în vigore,
 Bătrânime venerată și puternică la sfat;
 A concordiei cunună, ca un curcubeu aurit,
 Să 'ncunune domn și țără cu-al său farmec fericit!

Faceți rugă pentru *case*, ca în ele să domnescă,
 O credință, o iubire, sfânta lege cum tocmi;
 În sudore, muncă drăptă pânea sa s'agonisască,
 Adevăr, sinceritate pururea să fie vii;
 Și evlavia străbună să 'nflorască ca un strat,
 Îngrijit de mâni virgine și de sora sărutat,

Faceți rugă pentru *inimi*, să guverne 'nțelepciunea,
Și virtutea și iubirea să îndrepte cursul lor;
Idra, fiara multicornă, ura-invidia, pasiunea,
Să dispară în inferne cu întregul noștii cor.
Și din *inimi* înoite și buiate 'n spirit sfânt
Sore nou va da lumină preste-al țerii scump pământ!

Geniul Romăniei.

Armatele voinice campéză la Balcani, —
Dar' țera n'are lipsă de brațele 'narmate,
Căci tot Românu'l pörtă simțirile 'nălțate,
Și țera este 'n pace, liman în uragani.
Da, țera 'ntregă astăzi un frate e și-o sor',
Un suflet, o voință, un tainic dulce dor.

Azi preste toți planéză un geniu neștiut,
Acoperit mulțimei; ci 'n sfântă inspirare
Poetul și preotul cunosc a lui suflare,
Căci ochiul divinării de mult l'a prevăzut.
E *geniul Romăniei*, ce-adie țera lin:
Elisaveta Dómna, ce pörtă-al păcii crin.

„Femei române! Ziua de probă a sosit!
Tot ce-a pus Creatorul în piepturile vóstre,
Tot ce puteți cuprinde cu sufletele vóstre,
Tot ce 'n lume póte fi vrednic de iubit, —
Tot ce e 'nalt și nobil, ori-care dar și har
Aduceți și depuneți pe-al patriei altar!

Probați, că sunteți fiice augustului Traian,
 Că frații, fii vostri sunt Grachi ai libertății,
 Apărători ai crucei, luminei și dreptății,
 Fii de Mihaiu și Stefan, sēmēnță de Roman.
 Probați, că vocea țerii, ce astăzi a sunat,
 Doiósă, dulce, sfântă, la suflet v'a intrat!

Cu domnul nostru 'n frunte bărbații stau în câmp.
 În grija noastră 's date străbunele camine,
 Ca sanctuare scumpe grijiți-le prea bine;
 Plăcere, vanitate, azi nu au loc, nici timp.
 Bărbatul în răsbóie, așa vru Dumnezeu,
 Femeia 'n cercul casei lucreze lucrul său!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu mâna vóstră blândă resbelul îmblânziți!
 Gătiți vestminte, hrană și fragede-așternute
 La cei-ce pentru țéră se luptă cu virtute,
 Și cad și zac ca snopii prin câmpi de glonț cosiți.
 Femei române! Țéra ne chiamă, să urmăm!
 La mama, fiice bune, și sufletul să-i dăm!“

Ea zice și pogórá din vechiul tron domnesc.
 Și mâna delicată, deprinsă 'n chindesele
 Ia pânza țērănescă, ia ac și cârligele,
 Croește, cóse 'nseamnă vestmēntul soldățesc.
 Tăria datorinței din ceruri invocând,
 Devine vultur aprig porumbul lin și blând.

Și vocea ei străbate colibă și palat.
 Ca sórele cel dulce în cap de primăvară,
 Ce ghiețele topește și face să răsară
 Pe tótă colinița cunune de 'mpărat,
 Așa prin țera 'ntrégă la inimi inimi sbor,
 E geniul Romăniei, ce 'ndrăptă sborul lor.

Erida ce desbină, infernul și-a ales ;
 Și cei-ce eri în certe, în ure, minți ușóre
 Clociau, ca 'n vezunie, la sfaturi destructóre,
 În farmec, preste nópte, simțirea și-au cores.
 Și cei-ce eri, o Dómne, firoși s'au evitat,
 Ei astăzi se salută: Christos a înviat!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țeran, boier, măiestru, soldat, sunt astăzi frați.
 Și toți cu pietate dau sânge și sudóre,
 Spre una țintă 'naltă, a patriei onóre,
 Alérgă toți ca unul cu pași întraripați.
 Bărbatul și femeia se 'ntrec în fapte mari:
 Poeții Romăniei fac azi pe cronicari.

Făclia nu se stinge, și nóptea e un veac.
 La sate, la orașe, 'n colibe și salóne
 Lucrăză mâni măestre cu mii cu milióne,
 La bóla cea cumplită, resbel, să-i facă leac ;
 Și-alătura cu mama copila de trei ani
 Descóse, face scame, „s'ajungă la Curcani“,

Și ce-a sunat la Istru, răsună 'n depărtări, —
 Cum duce lin zefirul parfum de vioarele,
 Cum salutări ne cântă suave rândunele,
 Din clime fericite, de preste țeri și mări:
 Așa la Prut și Timiș, Criș, Someș, Murăș, Jiu
 De-odată schinteiază un foc de suflet viu.

Da, geniul României veghiază ne'ncetat.
 Aici e prin orașe, aici la câmp, la munte,
 Și toți urmăză veseli, căci el e tot în frunte,
 Cu sceptrul seu de grații, ce cerul i-a donat,
 Gătele face nóptea, le-adună, pune 'n rînd
 Și ziua légă rana oșteanului gemënd.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu Dómna se 'nsoțește un cor ne mai vëzut:
 Din schituri ese maica de lume depărtată,
 Din vechile palaturi domnița delicată,
 Țeranca, principesa vin sub al crucei scut;
 Spectacol demn de îngeri, amabil glorios,
 Se fac mironosițe la frații lui Christos!

Și 'n scurt s'alină rana sub mâni pline de dar.
 Căci nu mamona négră dictéză-a lor lucrare,
 Ci sfânta caritate cu blânda sa suflare
 Nutrește 'n inimi focul ca pe-un sublim altar;
 Cu sufletul dau suflet la bolnavi și răniți,
 E țera, care-i légă și-i dă rentineriți.

O, scumpă Romănie, ferice te numesc!
Când *Domnul t u* *in arme* hotarele- i păzeşte,
Când *Dómna prin virtute* cor na- i străluceşte
Când *fii tăi cu din ii un suflet se simţesc*.
O lacrimă ferbinte înecă c ntul meu,
Salute Rom nie, cu tine-i Dumnezeu!

✕ Armatei române.

Unde sunt cununi destule la mulțime, la frumsețe,
Ca să 'nceagă fruntea voastră strălucind în tinerețe,
Bravi ostași, cari stégul țerii cu splendóre-ați îmbrăcat!
Unde sunt cântări suave răsunând din mare 'n mare,
Să vestescă lauda voastră, cari în zi de grea cercare,
Dragi copii ai României, patria v'ați înălțat!

Din Carpații cei puternici pân' la strămoșescul Istru,
De la Prut la Olt și 'ncolo, din Moldova, Prut și Nistru,
La a patriei chemare sub drapel v'ați întrunit;
Și în giur de Domnul țerii pentru a patriei salvare,
Pentru vetrele străbune, pentru sfințele altare
Și sudóre și viéță cu iubire ați jertfit!

Spiritul ce 'n vechii secoli pe strămoșii bravi conduse,
Și 'n potop, potop de sânge țera, crucea sus ținuse,
Și acum în pieptul vostru flacăra cu foc ceresc;
Stefan și Mihaiu se scólă din mormintele ghiéțose
Și se uită cu mândrie la isbândeles glorióse,
Ce ca aurii betele stégul vostru 'mpodobesc.

Da, *Nicopolea* bătrână și *Vidinul* mult dușmanul,
Grivița și *Plevna* cruntă, ce-o 'mblânzirăți cu arcanul,
 Ca pe leul în turbare îngrozind cu cóma sa;
Rahova, cuibul de stâncă, și *Palanca* dunărenă
Vor vesti prin șir de secol de virtutea-vă romană,
 Ce pe-aceste negre plaiuri strălucí ca dalbă stea.

Totdeauna bravi în luptă, voi ați mers tot înainte,
 Și retragere, tradare, lașitate-au fost cuvinte
 Ce 'n frumoasa voastră ceată nimenea n'a meritat;
 Și 'ntrunind cu eroismul românésca-vă blândeță,
 La dușmani și-amici probarăți strămoșésca-vă nobleță,
 Și făcurăți România nume 'nalt și lăudat.

Sângele a curs șiróie prin a vóstre șiruri late,
 Căci la glónțele dușmane, mamei vóstre îndreptate,
 Voi cu piepturile vóstre furăți zid nestrăbătut;
 Și ca Sparta din vechime drept cetăți și fortărețe
 Îngrădirăți România tot cu brațe de junete,
 Ce și lovituri și-asalturi neclintite-au susținut.

Buni copii ai bunei mame! Patria mulțămítóre
 Vă 'ncunună cu mândrie, cântă imnuri de onóre
 Vouă, cari prin bărbăție gíntea 'ntrégă-ați onorat;
 Și cu lacrima durerii pentru cei trecuți din lume
 Întrunește-a bucuriei pentru splendidul renume,
 Ce prin lupte și victorii țerii vóstre-ați câștigat.

Glorie ție, ginte 'n arme! — Ce-au cântat de veci poeții
Și-au zărit din depărtare, cum zărești pe cer comeții,
Ca o slabă licurire, cei mai buni dintr'ai tăi fii,
România fericită, astăzi e realitate!
Ora neatârării tale o auzi auzi că bate:
Cu-a lor sânge-o cumpărare vitejeștii tăi copii!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfatul țării.

Téra 'ntrégă e 'n mișcare,
, C'a sosit o veste mare
Sus la scaunul domnesc;
Și ca fulgerul străbate
Prin colibi și prin palate,
Prin tot pieptul românesc.

Basarabia iubită,
Scumpa țără erezită
De cinci secolî ce-au trecut,
Rusul va s'o 'nstrăineze,
Și Dobrogea s'o doneze,
Schimb în schimb, pe vrut-nevrut.

Domnul chiamă sfatul țării
Care-i ochiul privegherii
Și urechia de-auzit;
Care-i capul ce gândește
Care-i peptul ce simțește,
Și poporul întrunit.

Toți alérgă dimpreună
 Și ca splendidă cunună
 Ei pe Domnul îngrădesc;
 Rumeióre tinerețe,
 Venerabili căruntețe
 Larga sală 'mpodobesc.

Și se zice și se tace,
 Și se face și desface,
 Ca 'ntr'o mare ferbe 'n pept;
 Și voința cântărește,
 Și prudența potrivește —
 Păn' stau cumpenele drept.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„E moșia mică-mare,
 Nu ne este de vânzare
 Pentru nici un preț sau dar;
 Ear' de vor să ni-o răpescă
 La hotar să ne 'ntălnescă
 Pept la pept cu cel avar!“

Un vot este votul țerii.
 Ear' prin largul adunării
 Sbórá o rază de zori
 Preste gintea întrunită
 Preste țera fericită,
 Țera fără trădători!

Stindardul.

Să-ți fie drag, Române, pe cât vei fi 'n viață,
Stindardul țerii tale cu cele trei colori!
Să vezi ziua la sóre încântătórea-i față
Și nóptea printre stele, pe norii călători.
Ca 'n sfinte table-a legii în sufletu-ți să 'l scrii,
Să 'l lași de moștenire pe veci din fii în fii!

De *vénétul* credinței d'asupra e 'n umbrire
Precum umbrește cerul al têu pămênt iubit;
Ca cerul țerii tale să fie-a ta simțire:
Profundă, dulce, clară, un cer însuflețit.
În zile bune-rele Român adevărat
Păstrează 'n fața sorții credința de bărbat!

În mijloc este *galben* stindardul la colóre,
Ca aurul ce-a ta țéră ascunde 'n sinul sêu;
Ca spicul cel puternic ce 'l naște-a ta sudóre,
Când cerul rêsplătește cu daruri brațul têu.
La preț egal cu aurul, ca dragul spic de plin
Să fie 'naltul suflet ce porți într'al têu sin!

Jos roșu ca și focul stindardul strălucește,
 Căci roșie fù câmpia de-atâtea mari de ori,
 Când nobilul tĂu sĂnge a curs eroicește
 SĂ-ți apere moșia de trufași rĂpitori.
 Fi gata totdeauna de-a pune-acest scump dar
 Ca jertfa mĂntuirii pe-al patriei altar!

Da, vĂnĂt-galbin-roșu stindardul fĂlfaește,
 Colori mai prețioase nu afli pe pĂmĂnt.
 RomĂne, al tĂu suflet Ăn el se zugrĂvește:
 BlĂnd, nobil totdeauna, de rele neĂnfrĂnt.
 Virtutea — 'ți zice stĂgul — sĂ fie Gloria ta,
 FrumĂsĂ RomĂnie, și 'n veci vei perdura.

Domn și țeră.

Când va cerul cu 'ndurare să ridice la mărire
Un popor, ce cu credință a lucrat l'al său destin,
Îi răsare, ca un sóre, un bărbat cu 'nsuflețire,
Un trimis cu foc din ceruri pe-a sa buză, 'ntr'al său sin.

Ochiul lui scrutéză 'n secolii ce de mult se strecurară,
Spiritu-i cu agerime cumpănește timpul său
Și cunóște de departe, venitorul ce prepară:
Pórtă nori sau serinare, e de bine e de rău?

Viéța lui, ca o făclie, arde 'n candidă lumină,
Fapta-i e sēmēnță plină, sēmănată 'n bun pămēnt,
Și ca plóia cea mănósă setea câmpului ce-alină,
Cade 'n inimi primitóre cumpētatul lui cuvēnt.

Și precum în primăvară germină în emulare
Flori și erburi fără număr, pomi ca transplântați din raiu,
Păn' se 'mbracă tot pămēntul în vestmēntul de sērbare,
Ca la Paștile făpturei, în pompósa zi de Maiu;

Astfel fapta lui devine o putere creatóre,
 Iat' aici și iat' acolo, iată încãtro privești
 Cum rësar, cum cresc puternic, chiar în propria splendóre
 Cugetãri, simțiri înalte, fapte mari, virtuți cerești.

Drumuri traversézã țera, ca arterii de viêtã,
 Nãi încarcã și descarcã ale lumii avuții;
 Din catedrã-amvon, tribunã, curg isvóre de dulcêtã,
 Cari la orbi le dau vedere și pe morți prefac în vii.

Arma-i pusã 'n brațe brave, stégul țerii luminézã,
 Plugul trage 'n pace-adâncã prin pãmêntul îngurășat;
 Secerișul varsã manã, tótã lumea o 'nzestrézã,
 Bucurie, mulțãmire e 'n colibã și palat.

Ear' când cerul se 'norézã, când strãinul îndrãsnește
 A s'atinge de al țerii bun renume sau hotar,
 Vocea Domnului rësunã, fulgerul o rëspãndește
 Și deodată, preste nópte, țera e un furnicar.

Cósa se transformã 'n lance, pușca veche din cuire
 Înviezã, 'ntinerește, scuturând rugina sa;
 Și ciocanul zi și nópte, bate mult mai cu putere,
 Nu la seceri ușurele, ci la arma, arma grea.

Fiul pãrãsește 'n grabã dulcea casã pãrintéscã,
 Soțul, încãnd durerea, lasã scumpul seu camin,
 Și bêtrãnul de pe vatrã, neputênd sã-i însotéscã,
 Varsã 'n rugã și mêtanii bêtrãnescul sêu suspin.

La stindard se strîng cu toții, toți iau locul lor și rîndul,
 Vulturii se 'nalță 'n aer, trimbițele 'nsuflețesc;
 Și pe cal ca focul ager și sburînd ușor ca gîndul
 Se arată Domnul țerii plin de cuget bărbătesc.

Mîi de voci străbătătoare îl salută, îi uréză,
 Mîi de inimi cu tărie bat de dor și de dureri
 Ear' armatele ca roiul, fără număr, îl urméză,
 Și la luptă, ca la nuntă, sbor cu vesele puteri.

Ca prin des brădet pîrjolul, ca o seceră prin grâne
 Astfel merg din luptă 'n luptă, pe dușman a înfrunta,
 Brațele sunt de aramă, când din vetrele bătrâne
 Un popor se scolă 'n arme, țera sa a-și apăra!

Și de 'ntrebi: arată-mi gîntea, spune-mi țera 'n fericire,
 Unde sunt realitate ce poeții cîntă 'n vis.
 Caută drept la *România*, cărei cerul cu iubire
 După multe zile negre grațios azi i-a suris.

Și de 'ntrebi: unde-i bărbatul, ce prin magică putere
 A făcut lăudat în lume un popor p'ací uitat.
Carol e, al României! Spre a țerii mîngăere,
 În momente decisive pronia l'a destinat!

Pasă dar' tot înainte! Căci pe brațe de iubire
 Te ridică, te transportă credincioși copii tei;
 Și pe cer e scris cu stele în eternă strălucire:
 Țera e a ta mărirc, și tu ești mărirea ei!

Cuprinsul.

	Pag.
Prefață	3
Dedicațiune	9
Rugăciunea	10
Trecerea Dunării	12
Doctor Pastea și cu frate-său	14
Statua lui Mibaiu	16
Testamentul soldatului	18
Jertfa școlarilor	20
Sultan și Curcan	22
Litia	25
Geniul României	28
Armata române	33
Sfatul țerii	36
Stindardul	38
Domn și țără	40

